

risk har udviklet sig baade i Skotland og Amerika, ikke havde nogen Værdi, saa maa jeg fastholde, at jeg foretrækker at bøje mig for det, som Fakta viser derovrefra, fremfor hans Paastand, og Kendsgemningerne viser altsaa, at selv om en Kirke er blevet fri, kan der stadig ske Indblanding fra Statens Side. Dertil behøves nemlig kun, at misfornøjede Medlemmer indenfor Kirken appellerer til Statsmyndighederne, saa har vi Indblandingen. Det viste sig, at den Gang den skotske Frikirke forenede sig med den anden Frikirke, som eksisterede siden 1847, og samtidig forandrede Bekendelsesgrundlaget, gav dette Anledning til, at Staten blev indblandet. Jeg tror altsaa ikke paa det, som det ærede Medlem tror paa, at en Kirke, naar den staar som Frikirke, er fuldstændig frigjort fra Indflydelse fra Statens Side. Men det betyder naturligvis ikke i mindste Maade en Underkendelse af, at en saadan Tilstand har sine Fordele, og i og for sig, rent teoretisk set, synes jeg virkelig, at det er den klareste og reneste Ordning af Sagen. Men dette Spørgsmaal foreligger ikke nu; her foreligger det Spørgsmaal, hvordan vi skal bringe Kirken i de sønderjydske Landsdele i Overensstemmelse med den øvrige Folkekirke. Dertil har vi disse Lovforslag, og jeg anser dem for fortrinlige, fordi jeg mener, de er i Stand til at bringe en tilfredsstillende Løsning af dette Spørgsmaal.

Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg udtalte i øvrigt en mærkelig Opfattelse med Hensyn til det tvungne borgerlige Ægteskab, idet han ogsaa paa dette Omraade overførte de Gloser, som han benyttede ved Behandlingen af de øvrige kirkelige Spørgsmaal, nemlig Finhed og Plumshed. Det skulde saaledes være et Udtryk for aandelig Finhed, at man bruger den Tvang overfor andre Mennesker at gennemføre det obligatoriske borgerlige Ægteskab. Jeg maa tilstaa, at dette i alt Fald gaar ud over min Opfattelsesevne, men jeg skal henstille til ærede Medlemmer at overveje, hvordan denne Form for Finhed maa opfattes.

Overfor det ærede Medlem Hr. Povlsen har jeg ikke meget at tilføje. Jeg har hævdet i mine Indlæg her, at vi fra vort Partis Side vil holde fast ved den Kirke, som er bundet sammen bl. a. ved Lærebekendelsen, som Præsterne er forpligtet overfor. Jeg ønsker ikke, at denne Kirke skal være snæver, tværtimod, jeg ønsker en rummelig Kirke. Jeg ser meget vel, at de Retninger, som historisk er nedarvet i denne Kirke, har været den til stor Gavn, og jeg tror ogsaa, at de nye Retninger, som er i Færd med at

komme frem — jeg mener ikke, at de 3 Retninger fra gammel Tid er de eneste, der eksisterer i vor Kirke — vil være til aandelig Gavn for vor Kirke. Jeg ønsker virkelig en rummelig Kirke, men paa positivt Grundlag, saaledes at Trosfællesskab er muligt indenfor Kirken. Hvis man forkaster det Grundlag, som Kirken overhovedet hviler paa, og det er det, det ærede Medlem stadig opererer med, at faa Plads indenfor Kirken til saadanne Anskuelser, som forkaster det positive Grundlag — ja, saa kan vi ikke gaa med til det, for saa er Kirken som saadan færdig, og saa siger jeg, ligesom man sagde i 1860 og tidligere, i 1856 og 1854, at saa udsætter vi Kirken for en Sprængning. Det vil vi ikke gaa med til. Mennesker, der har en Opfattelse, som bryder med det grundvæsentlige i Kristendommen, maa gaa udenfor Kirken og danne deres frie Menigheder dér. Jeg skal ikke i mindste Maade have noget imod, at de faar økonomisk Støtte, jeg mener, at Staten meget vel kan støtte enhver aandelig Bestræbelse, og hvis det skulde komme til en Fornyelse af Spørgsmaalet om Kirkegodsets Fordeling, saa vil jeg, selv om jeg bestemt hævder, at Kirkegodset tilhører Kirken, meget vel kunne gaa med til, at vi giver efter paa det Punkt for at faa den anden og vigtigere Ret slaet fast, at Kirken maa have Lov til at ordne sine indre Forhold, saaledes at dens virkelige Grundlag ikke bliver omstyrtet.

Jeg var glad ved den højtærede Kirke-ministers Udtalelser om Bekendelsen og Præsteløftet og ogsaa ved hans Udtalelser, om Ryslinge-Sagen. Jeg mener, at al Tale, der har været ført frem i Pressen om, at Pastor Rørdams Forbliven som Valgmenighedspræst i Ryslinge betyder, at Kirken har faaet fuld Lærefrihed, er ganske grebet ud af Luften. Sagen staar hen, som det nu blev fremhævet af den højtærede Minister. Men jeg fremhævede dog i Gaar, at man ikke kan se bort fra, at der fra Biskoppens Side allerede foreligger en Udtalelse, som synes at pointere, at det i alt Fald er hans Opfattelse, at Pastor Rørdam efter sine senere Udtalelser har stillet sig udenfor Folkekirkens Kristendomsgrundlag.

Hvad i øvrigt den højtærede Kirke-ministers Udtalelser i Gaar angaar, forekommer de mig saa fortrinlige og klare, at jeg kunde ønske, vi her havde den Ordning, som man har i Frankrig, at man slaar saadanne Taler op til Læsning for alle. Det forekommer mig, at den Redegørelse, der dér blev givet for, hvad disse Kirkelove vil føre til, var saa klar og tydelig, at der ikke kan være mindste Tvivl om, at de ikke er